

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Миглена Прашкова, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

на докторска дисертация на Любомир Жанинов Трайков

на тема:

**„МИТАРСТВОТА НА ДУШАТА” В БЪЛГАРСКАТА ЦЪРКОВНА ЖИВОПИС –
XVIII – XIX ВЕК (ХЕРМЕНЕВТИКА И ИКОНОГРАФИЯ)**

за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

научна област: 2. Хуманитарни науки

професионално направление: 2.4 Религия и теология

научна специалност: Християнско изкуство

Софийски университет „Св. Климент Охридски”

Богословски факултет

Катедра „Практическо богословие”

1. Данни за докторантурата, дисертацията, автореферата и публикациите

Докторантът Любомир Трайков има магистърска степен по Теология от Богословския факултет на Софийския университет. През периода 2014–2017 г. е редовен докторант по Християнско изкуство в същия факултет. Отчислен е с право на защита, като по процедурата не са допуснати нарушения.

Представеният дисертационен труд следва логичен ред. Съдържа Предговор, Увод, четири основни глави, Заключение и Приложение с илюстрации. Състои се от 249 страници, от които 233 стр. основен текст, 14 стр. Библиография (163 заглавия на български, руски, сръбски, гръцки, френски и английски език, както и интернет източници) и Приложение от 16 стр. с 42 фотографии. Според изискванията, на с. 217 след основния текст, са представени приносите на изследването.

Авторефератът напълно отговаря на съдържанието на дисертационния труд. По време на обучението си в докторската програма Любомир Трайков е участвал в един научен проект и в научни конференции с доклади. Има четири публикации по темата на

дисертацията, отпечатани в реферирани издания. Това покрива изискванията, посочени в нормативните документи за получаване на образователната и научна степен „доктор”.

2. Научни приноси

Цикълът „Митарствата на душата” провокира интереса на всеки посетител на храмове с подобни стенописни изображения, предвид това, че зрителят ги вижда още при влизането си в църквата. Есхатологичният и дидактически характер на тези сцени повдига въпроси, отговорите на които не винаги са съвсем ясни. Подобни са и въпросите, които стоят в основата на поставените задачи, решени в логичен ред в четирите глави на представеното съчинение, всяка от които завършва с необходимите изводи. Така е постигната основната цел на дисертационния труд да се изследват иконографските и богословски проблеми, които темата за „Митарствата на душата” поставя през периода на Българското възраждане.

Събрана и проучена е литература по темата, която дава основание на докторанта да потърси изобразителния текст за иконографията на цикъла „Митарствата на душата”, като е проследен произходът и богословското тълкуване на основните извори.

Потърсени са пътищата за разпространение на изобразителните и литературните образци, както и обяснение за това какви религиозни системи и традиции отразяват. В изследването е направен анализ на различните влияния, използвани от българските зографи, работили по темата. Така дисертантът успява да очертае ясна рамка на иконографската проблематика, която иконописците поставят през епохата на Възраждането в търсенето на образния еквивалент на „Митарствата на душата”.

Събирането на специфичен изобразителен материал по темата на дисертацията е в основата на изготвянето на корпус от възрожденски композиции със сцени от цикъла „Митарствата на душата”, които са подредени по художествени школи и според представителите на зографските фамилии.

Представеният текст е основа за бъдеща работа, свързана не само с изследване на иконографския цикъл „Митарствата на душата”, но и за проучвания, които засягат творчеството на отделни зографи и развитието на църковните изкуства през епохата на Възраждането.

3. Заключение

Като подчертавам още веднъж достойнствата и приносния характер на представения оригинален дисертационен труд, убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Любомир Трайков образователната и научна степен „доктор”.

22 август 2018 г.
гр. Велико Търново

доц. д-р Миглена Прашкова